

Van beginnend naar gevorderd

Tekst en foto's Servaas van der Horst
Samen met zijn vrouw Gabriëlle Groen in 't Woud runt Servaas van der Horst imkerij Achter 't Duunhek op de westelijke punt van Ouddorp. Dit jaar deelt hij hun gezamenlijke ervaringen met imkeren in de beginnersrubriek. Servaas is secretaris van de Imkervereniging van Goeree-Overflakkee en momenteel in opleiding tot leraar imkeren.

Oktober, het bijenjaar loopt ten einde. De varroamijten zijn bestreden, het wintervoer zit in de kasten, tijd voor terugkijken én nieuwe plannen maken. Maar mag ik zo brutaal zijn om eerst wat gedachten te wijden aan 'het leerproces' van de beginnende imker? Hoe wordt een beginnende imker een gevorderde imker? Hoe wordt een gevorderde imker eventueel een leraar imkeren?

Een van de vele opbrengsten van de opleiding Leraar Imkeren is dat je hoort hoe in andere verenigingen de begeleiding van beginnende imkers verloopt. Zo zijn er verenigingen die beginnende imkers meteen laten inschrijven voor een basiscursus én een cursus voor gevorderden. Daardoor zijn de cursisten twee jaar aan boord en voorkom je dat de beginnend imker 'in een gat valt' na afronding van de basiscursus. Want, excuus voor het cliché, het is als met autorijden, dat leer je pas echt ná het behalen van je rijbewijs. In andere verenigingen wijst de vereniging aan iedere basiscursist een vaste mentor toe, die mag je twee jaar lang bij nacht en ontij bellen als de bijen toch weer wat anders doen dan in de cursusmap beschreven staat.

De kracht van de mislukking
 Ik pleit hier voor de kracht van de mislukking. Je leert heel veel van je eigen fouten. Gun jezelf daar dan ook de tijd voor. Doe uiteraard de basiscursus, begin met minimaal twee volken, regel een mentor/begeleider/oude rot als de vereniging dat al niet voor je doet en ga aan de gang. Doe dat twee, drie seizoenen en ga dán de cursus voor gevorderden doen. Mijn eigen ervaring is het dat ik juist door mijn eigen fouten over meerdere jaren, en dat waren er vele, véél beter begreep wat de uitstekende docent bij de gevorderden cursus ons uitlegde dan de deelnemers, die net een paar maanden geleden begonnen waren met een volk.

Blijven leren
 Volgende punt ter overdenking: wat te doen met de stortvloed aan kennis die

Gabriëlle en Servaas houden een mini-vergadering

je via internet krijgt aangeboden? Boeken aan de kant, hello YouTube? Ik maak voor mezelf meteen een 'technische schifting'. Is het geluid

slecht, de cameravoering schokkerig en de taal voor mij onverstaanbaar, dan klik ik weg. Amerikaanse imkers met duizenden kasten en een bedrijfs-

voering die louter op omzet is gericht? Dan haak ik af. Maar ook uitzendingen van meer dan twee uur, zonder enige redactie of montage, houd ik niet vol. Dat moet korter kunnen. In Nederland hebben we natuurlijk de luxe van blogger Ben Som de Cerff, die aan een imposante videobibliotheek bouwt en ook nog de moeite neemt geduldig op elke vraag, al is het voor de tiende keer dezelfde, een antwoord te formuleren. Maar...Ben wijkt op vele punten af van de basiscursus, meldt dat ook, en brengt onbedoeld beginners aan het twijfelen. Eén of twee broedkamers, een veger of een vlieger, een bouwraam plaatsen of een hoekje eraf, het driegangenmenu volgen of een alternatieve route; het duurt echt wel even voordat je daar zelf een afgewogen keuze in kunt maken.

Wat zeker ook helpt, is het bijwonen van informatiebijeenkomsten. Ik hoorde van sommige verenigingen hoe ze samen tot een aanbod van sprekers komen, en dat er dan gewoon meer dan honderd belangstellenden op af komen. En, dat blijft natuurlijk het mooie van fysieke nabijheid, er is veel gelegenheid voor vragen en discussie. Héél leerzaam. In onze vereniging ruimen we het laatste jaar tijdens de ledenvergaderingen veel meer tijd in voor onderlinge kennisuitwisseling; dat wordt door zowel de beginnende leden als de veteranen zeer gewaardeerd.

Webinars, ik mag ze graag volgen. Maar veel van de aangeboden kennis, hoe goed en rustig ook gebracht, kan niet landen omdat bij de beginnende imker 'het vloertje nog niet is gestort'. Ik zal zelf wat traag zijn, maar ik begon eigenlijk pas na een jaar of vier te begrijpen wat er nu werkelijk in die volken gebeurde. Terwijl ik toch hard studeerde en de begeleiding vanuit de vereniging fantastisch was, door een mentor/vriend met veertig jaar ervaring.

Nog een advies: imker met z'n tweeën. Dat is niet alleen ontzettend praktisch – de één tilt, de ander verandert snel wat en de eerste zet de bak weer rap terug – maar 'het gesprek' boven de bak wordt ook veel beter. Wat zie je allebei, wat is er aan de hand, welke

Mijn persoonlijke favorieten. Ik zal best duizenden youtubekanalen mislopen, het algoritme stuurt me, maar onderstaande kanalen bekijk ik met enige regelmaat. De 'National Honey Show' is een verzameling van presentaties door deskundigen van over de hele wereld, zeer de moeite waard.

Canada Ian Stepler	youtube.com/@aCanadianBeekeepersBlog
Duitsland Pia Aumeijer	youtube.com/@PiaAumeier
Engeland Alex Smith Gregg Berintan Richards Laurence Edwards National Honey Show	youtube.com/@just_alex youtube.com/@berintanbees youtube.com/@BlackMountainHoney youtube.com/user/nationalhoneyshow
Frankrijk Richard Noel	youtube.com/@richardnoel3141 (Engelse imker)
Nederland Ben Som de Cerff Jan Luesink	blog.debijenhouders.nl/ youtube.com/@Bijdenatuur
Verenigde Staten Bob Binnie Frederick Dunn Kamon Reynolds	youtube.com/@bobbinnie9872 youtube.com/@FrederickDunn youtube.com/@kamonreynolds

opties hebben we nu? Deze mini-vergaderingen werken bij ons thuis erg goed.

Terugkijken en plannen maken
 Met een grote boog terug naar de eerste vragen. Wat ging er goed dit jaar, wat moet er beter volgende jaar? Wat ik bij álle beginners om me heen zie: ze hebben te weinig spullen. Twee volken, twee broedkamers, twee honingkamers, daarmee ga je het niet redden. Bij onze imkerij hebben we drie honingkamers per broedkamer, en dat is soms al niet genoeg. Voor iedere twee 'productievolken' staat er één extra bodem, broedkamer en deksel klaar voor het geval we een veger of vlieger moeten maken. In onze vereniging zie ik imkers met een 'rubberen' bedrijfsvoering: in het voorjaar zwelt de bijenstand op van vier naar acht kasten, in het najaar krimpt het aantal terug naar vier en gaan de andere vier kasten de opslag in.

Als de honingoogst dit jaar tegenviel in vergelijking met andere imkers — en zeker de voorjaarsdracht was sensatio-

neel goed — moet je de bedrijfsvoering kritisch tegen het licht houden. Te veel volken voor het drachtgebied, te vaak de volken gestoord, met te zwakke volken de winter uitgekomen: dat kan volgend jaar anders. Maar ook praktische zaken kunnen de komende maanden worden opgelost. Staan de kasten teveel op de wind, is de bok waarop de kasten staan wankel en scheef, zijn de spullen verspreid geraakt over huis, schuur en werkplaats: tijd voor reorganisatie. En zo, pratend met anderen, kennis opslurpend via de media, wordt een rondtastende beginner langzamerhand een routinier met een duidelijk doel en een plan en blijft de hobby zich verdiepen.